

Thursday, 8 May 2008

Sanskrit – Basic Level

Paper 1

Time: 1 hour and 30 minutes

Instructions to Candidates

Answer ALL questions.

Write your answers in the Answer Book provided.

Information for Candidates

In Sanskrit passages, underlined words are glossed.

The marks for the various parts of questions are shown in round brackets: e.g. (2).

You are reminded of the importance of accurate spelling, punctuation, grammar and orderly presentation in your answers. A total of two marks will be awarded for correct spelling of Sanskrit words in transliteration and Devanāgarī.

This paper has three questions. All blank pages are indicated.

Turn over

Answer all THREE Questions.

1. Translate into English:

Bharata, with the help of Guha and Bharadvāja, finds Rāma in the forest.

रामः वनम् अगच्छत् । तस्य सोदरः भरतः
रामस्य राज्यम् न रेच्छत् । तस्मात् भरतः रामम्
अन्वैच्छत् । बहवः जनाः भरतेन सह वनम्
अगच्छन् । भरतस्य सेना अपि आगच्छत् ।
5 अचिरेण ते सर्वे गङ्गाम् आगम्य गुहेन सह
अमिलन् । गुहः भरतम् अवदत् अहम् रामस्य
मित्रम् । अत्र रामः निद्राम् अकरोत् । गङ्गाम्
नौकाभिः तीर्त्वा ऋषिम् भरद्वाजम् गच्छ । एवम्
रामम् लप्स्यसे इति । अन्ते भरतः भरद्वाजस्य
10 आश्रमम् आगच्छत् । ऋषिः तम् अवदत् वने
सुन्दरः देशः । तत्र रामः पर्णगृहे वसति इति ।
चिरेण भरतः रामस्य पर्णगृहम् आगच्छत् । रामः
तु तम् अवदत् हे भरत राज्यम् न इच्छामि ।
त्वम् एव नृपः भविष्यसि इति ॥

sodara (m)

brother

tīrtvā

having crossed

anvaicchat

searched after

lapsyate

will find

gaṅgā (f)

the river Ganges

āśrama (m)

hermitage

milati

meets

deśa (m)

place

nidrām karoti

sleeps

parṇagrha (n)

leaf-house

(23 marks)

**THERE ARE NO
QUESTIONS ON THIS PAGE.
GO ON TO PAGE 4
FOR QUESTION 2.**

Passage for Comprehension

2. Read through the following passage carefully. Do not write out a translation, but answer the questions which follow. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A teacher tests his pupils, and finds that only one of them has understood his words.

एकदा प्राज्ञः गुरुः शिष्यान् अवदत् हे शिष्याः
अस्माकम् धनम् न अस्ति। तस्मात् जनेभ्यः धनम्
चोरयत। न कः चित् युष्मान् द्रक्ष्यति इति।
शिष्याः अवदन् नगरस्य मार्गेषु गमिष्यामः बहु धनम्
5 जनेभ्यः चोरयिष्यामः च। एकः शिष्यः तु न किम्
चित् अवदत्। गुरुः कुपितः इव भूत्वा तम्
अक्रोशत् कुतः त्वम् न किम् चित् वदसि इति।
शिष्यः प्रत्यवदत् यदि अहम् जनेभ्यः धनम् चोरयामि
तर्हि अहम् एव तम् अधर्मम् द्रक्ष्यामि। आत्मना
10 सर्वम् दृष्टम् इति। तत् श्रुत्वा गुरुः अतीव संतुष्टः
अभवत्। सः अवदत् त्वम् एव मम श्रेष्ठः शिष्यः।
मम वचनानि त्वया अवगतानि इति ॥

śiṣya (m)

pupil

dhana (n)

wealth, money

corayati

steals

drakṣyati

will see

na kaḥ cit

no one

na kiṃ cit

nothing

iva

as if

adharmā (m)

unlawful action

ātmanā

by oneself

avagata (mfn)

understood

- (a) How is the teacher described in line 1? (1)
- (b) What does the teacher command his pupils to do? (lines 2 and 3) (3)
- (c) Translate '*nagarasya mārgeṣu gamiṣyāmaḥ*'. (line 4) (4)
- (d) How many pupils said nothing at first? (line 5) (1)
- (e) Translate '*kupitaḥ iva bhūtvā tam akrośat*'. (lines 6 and 7) (6)
- (f) In lines 8 to 10, on what basis does the pupil question the teacher's instruction? (3)
- (g) How is the teacher described after hearing this question? (line 10) (1)

(19 marks)

Turn over

SET TEXT – RĀMĀYANA (adapted)

Passage for Comprehension

3. Read carefully through the following two Sanskrit passages A and B. Do not write out a translation but answer the questions which follow each passage. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A.

मारिचम् हत्वा रामः पर्णगृहम् प्रति अगच्छत् ।
मार्गे तु लक्ष्मणम् दृष्ट्वा कुत्र सीता इति रामः
तम् अवदत् । सीता पर्णगृहे इति लक्ष्मणः
अवदत् । पर्णगृहे तु तौ सीताम् न अपश्यताम् ।
5 सीताम् न दृष्ट्वा रामः मूढवत् वृक्षान् अपृच्छत्
कुत्र सीता इति । मृगम् गजम् सिंहम् च दृष्ट्वा
कुत्र सीता इति सः पुनः पुनः शोकेन अपृच्छत् ।
अचिरेण रामः लक्ष्मणः च वृद्धम् खगम् आग-
च्छताम् । तस्य खगस्य पक्षौ छिन्नौ । रक्तम्
10 सर्वत्र आसीत् । सः खगः रामम् अवदत् तव
सीता रावणेन अपहता इति । तत् उदित्वा
जटायुः मृतः अभवत् । रामः लक्ष्मणः च
तस्य खगस्य देहम् अदहताम् ॥

- (a) What did Rāma do after killing Mārica? (line 1) (2)
- (b) What did Rāma ask Lakṣmaṇa when he saw him? (line 2) (2)
- (c) Translate 'sītā parṇagrhe iti lakṣmaṇaḥ avadat'. (lines 3 and 4) (3)
- (d) In line 6, which creatures does Rāma approach to discover the whereabouts of Sītā? (3)
- (e) Translate 'acireṇa rāmaḥ lakṣmaṇaḥ ca vṛddham khagam āgacchatām'. (lines 8 and 9) (4)
- (f) What important information does Jaṭāyu give to Rāma? (lines 10 and 11) (3)

B.

वायुपुत्रः गत्वा साधुना गृध्रेण सह अमिलत् ।
 गृध्रः वायुपुत्रम् अवदत् सीता लङ्कायाम् अस्ति
 इति । गृध्रम् श्रुत्वा वायुपुत्रः अवर्धत ।
 अचलात् सः प्लवनम् अकरोत् । प्लवनम् कृत्वा
 5 सः समुद्रम् अतरत् । लङ्कायाम् अल्पः भूत्वा
 सः उद्यानम् प्राविशत् । तत्र सः सीताम् राक्ष-
 सीनाम् मध्ये अपश्यत् । हे राम हे राम
 आगच्छ आगच्छ इति सा पुनः पुनः अरोदत् ।
 वायुपुत्रः अवदत् हे सीते रामात् आगच्छामि ।
 10 अहम् रामस्य दूतः इति । तदा वायुपुत्रः रामस्य
 अङ्गुलीयम् तस्यै अददात् । सीता सुखिता
 अभवत् ॥

[Turn over

- (a) Whom did the son of the wind meet? (line 1) (2)
- (b) What happened to the son of the wind's body after he heard of the whereabouts of Sītā? (line 3) (1)
- (c) From where did the son of the wind jump? (line 4) (1)
- (d) Translate '*alpaḥ bhūtvā saḥ udyānam prāviśat*'. (lines 5 and 6) (3)
- (e) By what creatures was Sītā surrounded when sighted by the son of the wind? (lines 6 and 7) (1)
- (f) What did Sītā cry again and again? (lines 7 and 8) (2)
- (g) What did the son of the wind say to Sītā? (line 9) (2)
- (h) Translate '*vāyuputraḥ rāmasya aṅgulīyam tasyai adadāt*'. (lines 10 and 11) (3)
- (i) How is Sītā described in line 11? (1)

(33 marks)

END